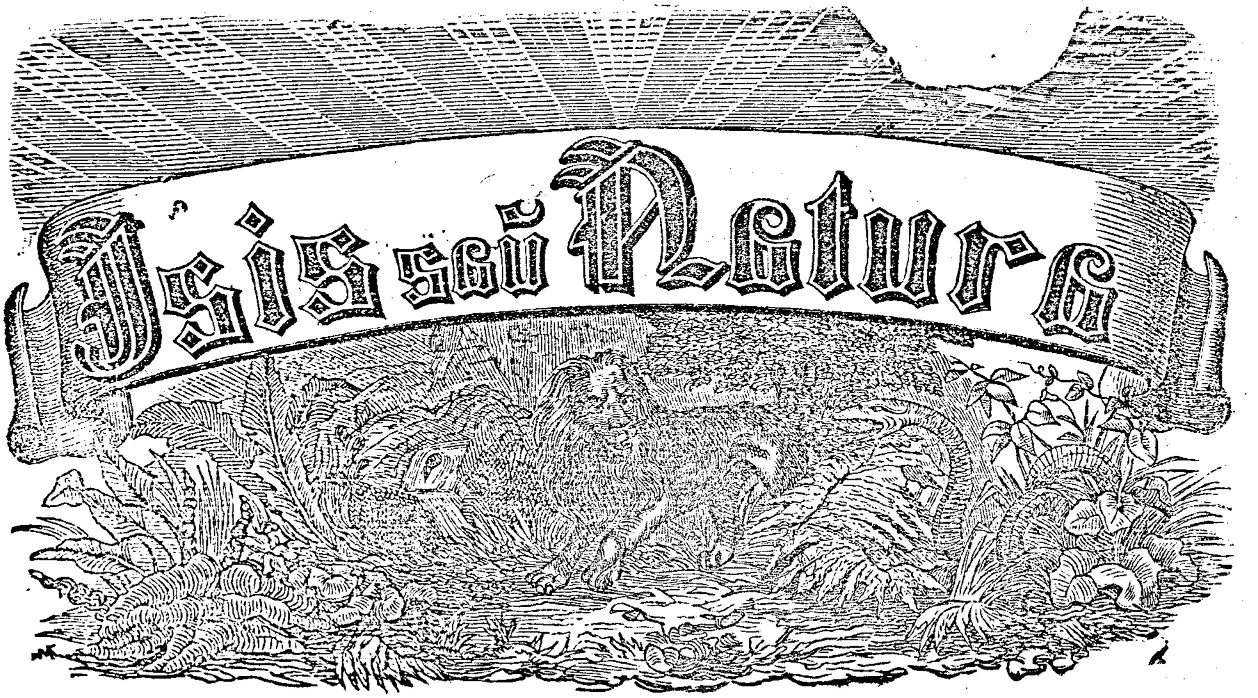

JURNAL

ПЕNТРȢ РЕSПÎNDIРЕА ШТIINЦЕЛОРȢ̆ NАТȢРАЛЕ ШI ESАКТЕ, ÎN ТОАТЕ КЛАSЕЛЕ

Редiцеatȣ̆

de

PROFESOR DOCTOR IULIUS BARASH.

№ 33. (Anȣлȣ̆ алȣ̆ patrȣлеа) Бȣкȣрештĭ 8 Sептемвріе, 1859.

Копрindереа: Ȣnȣ̆ monstrȣ вецеtалȣ̆.— Овiчнȣiреа animaлелорȣ̆ кȣ diверsеле minкърĭ.— Трȣfiĭ.— Траiȣлȣ̆ animaлелорȣ̆.— Комȣnікацiȣnĭ sчientifiче міčі.

Ȣnȣ̆ monstrȣ вецеtалȣ̆.

Nȣ sintȣ̆ înкъ doĭ anĭ de кindȣ̆ D. *Rivers Topper* преotȣ̆ ла орашȣлȣ̆ Stiekston (în Англiеа) ера ȣnȣ̆ клерiкȣ̆ венераtȣ̆ шi ȣnȣ̆ вotanistȣ̆ (къчĭ în Англiеа преоцiĭ nȣ dedemnezȣ̆ a se окȣпа кȣ штiinце). Darȣ̆ акȣmȣ̆ D. Topper este sȣв жȣдекаtъ кriminалъ, гonitȣ̆ шi afȣрisitȣ̆ de toatъ лȣmea шi dакъ прочесȣлȣ̆ съȣ̆ s'арȣ̆ fi întîmплаtȣ̆ к'о sȣtъ de anĭ maĭ nainte, негрешitȣ̆ къ арȣ̆ fi fostȣ̆ комdemnatȣ̆ ка s'ълȣ̆ арzъ de viȣ̆. Darȣ̆ че a fъкȣtȣ̆ ачestȣ̆ omȣ̆? Оаре a оmoritȣ̆ пе чine-va? Nічĭ de кȣmȣ̆! чi zелȣлȣ̆ преа mаре în вotaniкъ, 'лȣ̆ a adȣsȣ̆ în ачeastъ поziцiȣne. Eatъ кȣmȣ̆!

D. Topper ера amatорȣ̆ de планте акȣatiче каре ле пȣnea în канаlȣріле шi въlціле каре se afлъ în mȣлцimĭ în локȣлȣ̆ лȣĭ. Maĭ кȣ seamъ л'а апrinsȣ̆ ръȣ̆ пentrȣ floapea *Lotos* (Nymphaea lotus) din рiȣлȣ̆ Niлȣ; Апoĭ fiindȣ̆ къ ачeastъ floape ецiptianъ îĭ a плъкȣtȣ̆ преа mȣлtȣ̆, de ачeеа s'a апȣкаtȣ̆ d'a stȣdiatȣ̆ лimвa коптiкъ ка sъ se пȣie în кореспondinцъ кȣ *Redschid fellah* профеsорȣлȣ̆ вotaniчeĭ ла skoaла de ла Алексаndрiа (în Ецiптȣ̆). Преоtȣлȣ̆ nostrȣ, a sпераtȣ̆ къ прin ачeastъ кореспondinцъ, елȣ̆ ва dobîndi mȣлte плnte акȣatiче esotiче din Ецiптȣ̆ шi ле ва акliмата în Англiеа. Întр'adeвъръ, dȣпе о време, D Topper a приimitȣ̆ de ла amiкȣлȣ̆ съȣ̆ Redschid fellah, о еспеdiцiȣne de maĭ mȣлte планте акȣatiче esotiче шi întре ачeste s'a aflatȣ̆ о плантъ акȣatiкъ поȣъ к'о skrisoape din партеа профе-

sорȣлȣĭ din Egiptȣ каре ĭĭ skrise: «Domnȣлȣ meȣ, дȣпе dopinца D-тале аша de ferbinte дȣпе плaнte акȣatiче din Egiptȣ, eatъ въ trimitȣ пе ръдъчинеле плaнteĭ Growforreva aquatilis каре негрешitȣ este пînъ акȣмȣ некȣноскȣtъ în Англiеа ка шi în toatъ Еȣропа. Те ȣгъскȣ ка ȣмбра ачesteĭ плaнte sъ нȣ mikшореze nічĭ odatъ, шi D-ta sъ trъeштĭ o mie de anĭ ка sъ почĭ admira крештереа шi înфлорipea eĭ шi te veзĭ înкопцiȣратȣ de рекȣноштinца нацiȣнеĭ D-тале.»

D. Topper ерa ȣнȣ înвъцатȣ botanistȣ, dapȣ нȣ ерa ȣнȣ stiлistȣ finȣ maĭ кȣ seamъ în лimба комiкъ, ка sъ înцелеагъ ironiea finъ копrinsъ în ачeastъ еpistoлъ.

Dapȣ sъ не întoapчемȣ ла ачeastъ плaнtъ кȣрioasъ.

Ръдъчина плaнteĭ Growforerva aquatilis a ажȣнsȣ ла Англiеа întp'ȣнȣ mikȣ vasȣ de пеatpъ bine înкisȣ шi печетлȣitȣ кȣ печetiеа профеsорȣлȣĭ de ла Egiptȣ. Кîndȣ D. Topper a deskisȣ ачestȣ vasȣ, eatъ къ аȣ зърitȣ o мȣлцime de пȣеле mічĭ каре пе дрȣмȣ s'a лiнitȣ tape de пърецiĭ vasȣлȣĭ D. Topper штiеа шi maĭ nainte къ ачeastъ плaнtъ акȣatiкъ креште foapte repede, dapȣ нȣ ш'а înкiпȣitȣ къ repeziчiȣнеа va мерце пînъ ла ȣнȣ градȣ аша de estpaopdinapȣ în кîtȣ ȣнȣ amiкȣ каре л'а кематȣ ка sъ vazъ ачeastъ плaнtъ нoȣъ, a zisȣ къ vede кȣ окiĭ гоĭ кȣмȣ плaнta креште! Topper însъ н'а вроtȣ sъ креазъ ачeasta, zікîndȣ къ este o iлȣзiȣне a simцȣрiлорȣ amiкȣлȣĭ, dapȣ пе ȣрмъ s'a înкрединцатȣ къ amiкȣлȣ sъȣ авеа дрептate.

Vasȣлȣ de пеatpъ требȣiа spaptȣ ка sъ skoaцъ плaнtеле dintp'însȣ, atîta s'аȣ лiнitȣ еле de dînsȣ; D. Topper s'a гръбitȣ шi a пȣs'o întp'ȣнȣ елештеȣ ȣнде крештеа шi iȣбitа sa *Lotos*. Dapȣ абiеа аȣ трекȣtȣ кîte-ва minȣte, къ плaнta Lotos ерa înкопцiȣратъ, îмбръцiшатъ шi кеарȣ strînsъ de плaнta нoȣъ. Дȣпе 35 minȣte, Lotos ерa пъбȣшitъ sȣгрȣмата шi моаpтъ. În пȣцine оре, nічĭ o алтъ плaнtъ акȣatiкъ de ла елештеȣ нȣмаĭ a ръмаsȣ viе шi елештеȣлȣ ерa акоперitȣ de плaнta нoȣъ de ла Egiptȣ.

Amiкȣлȣ D-лȣĭ Topper, a плекаtȣ în ачеа zi, ла Лondonȣ; în ачеа noapte D. Topper авеа ȣнȣ somnȣ foapte neodinitȣ visîndȣ къ плaнta Growforrewa s'a skimbatȣ în корпȣлȣ ȣнȣĭ шеарпе цiгантiкȣ Boa Constrictor) каре ĭĭ sȣгрȣмеазъ kasa шi кȣрtеа шi totȣ че se афлъ аколо.

A doa zi ла amiazъ-zi a sositȣ o skrisoape de ла amiкȣ din London кътре Topper skrise în ȣрмътоареле termine.

„Amiкȣле, тъ гръбeskȣ шi 'цi skriȣ ка sъ „пъзешtĭ bine плaнta Growforewa, ка sъ нȣ se „întinzъ преа мȣлtȣ. Dipeкторȣлȣ sочiетъцеĭ botaniче d'аiчĭ, mia zisȣ къ ачeastъ плaнtъ este o adeвъратъ калаmitate, o маледiкцiȣне (afȣrisenie) în регнȣлȣ вецетаlȣ. Repeziчiȣнеа fаbȣлоаsъ a крештереĭ eĭ, teribila форцъ a продȣкцiȣнеĭ eĭ шi tenaчitatea esistinцеĭ eĭ fаче, къ dакъ a прinsȣ локȣ ȣnde-ва, e peste пȣtinцъ s'o skoaцъ d'аколо. Партеа inferiоръ a Egiptȣлȣĭ a fostȣ devastatъ (пȣstiatъ) în каȣza eĭ, ла o întindере de miĭ de *miгліе цеографiче*. Кеарȣ Nілȣлȣ este datорȣ навiгацiȣнеа лȣĭ, нȣмаĭ крокодiлелорȣ каре sîntȣ лакȣме дȣпе ачeastъ плaнtъ шi o тъinкȣ рȣпîнd'o пînъ ла ръдъчинъ.„ Ȣнȣ postȣ skrintȣ zіче maĭ кȣ seamъ sъ нȣ ȣiцi kasъ înкȣi чiлindpȣлȣ каре vine de ла каналȣ шi sъ varsъ în елештеȣ.

Абiеа D. Topper a афлаtȣ ачeastъ veste teribilъ, ȣnde ĭĭ adȣче aminte ка sъ se siлеаskъ кîtȣ de кȣрindȣ a astȣpa maĭ кȣ seamъ чiлindpȣлȣ de fepȣ каре пȣне în комȣнiкацiȣнеа елештеȣлȣĭ лȣĭ кȣ каналȣлȣ челȣ маре навiгабiлȣ pentpȣ atîta корабiе шi каре формеазъ артерiеа вiецеĭ pentpȣ toatъ цара лȣĭ; абiа, zічемȣ, a чititȣ елȣ ачeastъ veste амeninцътоаре, къ îndatъ servitорȣлȣ лȣĭ, 'ĭ a анȣнцатȣ къ ȣнȣ къпitanȣ ȣнȣĭ vasȣ каре плȣtеа totȣ-d'аȣна пе каналȣ, воеште sъ ворбеаskъ кȣ dînsȣл. Къпitanȣлȣ intpîndȣ ĭĭ a zisȣ: *Domnȣле*, amȣ aȣzitȣ къ D-ta кȣноштĭ мȣлte плaнte de апъ. Еȣ шi ȣнȣ алтȣ amiкȣ къпitanȣ, amȣ гъsitȣ astъzĭ ачeastъ плaнtъ în каналȣ; н'amȣ възȣt'o пînъ акȣмȣ аiчĭ шi amȣ venitȣ sъ въ întpeбȣ че este ачeastъ плaнtъ шi кȣмȣ se нȣмеште?

D. Topper aȣzindȣ ачeasta шi simцindȣ къ afȣrisita плaнtъ a пътрȣнsȣ шi în каналȣ, a ръмаsȣ în чеа maĭ маре stȣпефакцiȣне шi, ка ȣнȣ омȣ desператȣ каре va sъ se омоаре însȣшĭ în ȣрма ȣнеĭ kpime марĭ че a komisȣ, a datȣ fȣга ла елештеȣлȣ лȣĭ. Dapȣ кеарȣ dакъ арȣ fi fostȣ intenцiȣнеа лȣĭ ка sъ se арȣнче în апъ ка sъ se омоаре, totȣ н'арȣ fi пȣтȣtȣ sъ fакъ ачeasta; къчĭ totȣ елештеȣлȣ ерa копrinsȣ de плaнta Growforewa aquatilis. Елȣ акȣмȣ, în чеа maĭ

BCU Cluj / Central University Library Cluj

mape desnepape, a въгаtŭ mîînele sale în апъ în локȣлŭ ȣnde елештеiȣлŭ este în комȣnikaцiȣnea кȣ каналȣлŭ, ка съ astȣпе гȣра ачестȣĭ каналŭ, dapŭ în zadapŭ; къчĭ гȣра ера dежа astȣnatъ de ръдъчiнеле ачестеĭ планте каре аŭ întinsŭ nenȣмероаселе ратȣріле лорŭ în пъȣntрȣлŭ каналȣлȣĭ. Dapŭ D. Topper, totŭ n'a пердȣtŭ нъdеждеа шi 'шi-a imaцinatŭ: totŭ este neste нȣtinцъ къ întp'o noante, ачеаstъ плантъ съ fie naintatŭ denapte în каналŭ. Dapŭ neste кîte-ва minȣte, s'a înкредiнцатŭ къ шi în ачеаstъ sперанцъ ера înшелаtŭ; fiindŭ къ планtа а ȣмплȣtŭ дежа нȣ нȣмаĭ каналȣлŭ ла о întindepe foapte însemnatъ, ба înкъ а începȣtŭ съ se întinzъ лîнгъ малȣріле апеĭ.

А треea zi дȣпо ачеаstъ întîмпларе, а пȣtȣtŭ opĭ-чine съ чiteaskъ în toate газетеле а Мъреĭ Бритaniче къ în totŭ кȣpsȣлŭ каналȣлȣĭ de ла Stiekton (каре аре маĭ мȣлте mile цеографiче) se apatъ о плантъ нoвъ некȣnoskȣtъ пînъ акȣмŭ de ничĭ ȣnŭ ботаnistŭ енглезŭ. Dapŭ о съптъмînъ маĭ пе ȣрмъ, ȣnŭ amikŭ алŭ D-лȣĭ Topper, а пȣбликатŭ întp'ȣnŭ жȣрналŭ къ Мареа Бритaniea este datoape bestitȣлȣĭ ботаnistŭ D. Topper, акlimatoapea плантеĭ Growforewa aquatilis din Eцiптŭ.

Dapŭ n'a трекȣtŭ о алtъ съптъмînъ кîндŭ s'a чititŭ în toate жȣрналеле плînцере къ планtа нoвъ акопере totŭ каналȣлŭ шi 'лŭ ȣмпле întp'atita, къ ничĭ о корабie нȣ маĭ noate съ плȣteaskъ пе dînsȣ. Пeste naĭ-sпpe-zeче zile de ла adȣчерea ачестеĭ планте în kasa D. Topper, totŭ каналȣлŭ de ла Stikton ера ȣn desertŭ; ничĭ о корабie n'a маĭ пȣtȣtŭ съ ȣмбле пе dînsȣ шi toate моареле de апъ аŭ stъtȣtŭ.

Патрȣ съптъмînĭ дȣпе sosipea плантеĭ Growforewa, D. Topper а приimitŭ de маĭ мȣлте tpiбȣнале чitaцiȣnĭ de жȣдекатъ кȣ тоцĭ къпitanĭĭ de base шi кȣ toatъ asoчiaцiȣnea de моаръ пе каналȣлŭ Stikton каре тоцĭ îлŭ бiнoвъцеаŭ къ ĭĭ а stpikatŭ пiînea лорŭ, прin afȣpisita плантъ каре а adȣs'o din Eцiптŭ.

Tpiбȣnaлȣлŭ n'a kondemnatŭ пе D. Topper, къчĭ кодȣлŭ чiвiлŭ шi пеналŭ алŭ Мареĭ Бритaneĭ n'a превъзȣtŭ ȣnŭ asemenea kasŭ estpaopdinapŭ, dapŭ npezidentȣлŭ tpiбȣnaлȣлȣĭ а дожеnitŭ мȣлt пе съртанȣл D. Topper шi întp'алtеле ĭĭ а zisŭ: „Nȣмеле D-tale Domnȣле, ва fi de акȣмŭ înainte afȣpisitŭ în ачеаstъ царъ. D-ta аĭ datŭ ȣnŭ esемплȣ tepiбiлŭ кîtŭ de ръŭ noate съ adȣkъ чine-ва църеĭ sale, прin ignopanцa sa шi амбiцiȣne d'a figȣpa în пȣбликŭ ка ȣnŭ inbentatopŭ saŭ deskoпepitopŭ але лȣкръріnорŭ нȣоĭ але naтȣреĭ. Eatъ абiea аŭ трекȣtŭ акȣмŭ оntŭ съптъмînĭ кîндŭ D-ta аĭ adȣsŭ ачеаstъ плантъ пе пъмîntȣлŭ Мъреĭ Бритaniчĭ шi дежа miĭ de oamenĭ моаре de foame; къчĭ monstpȣлŭ D-tale а ȣмплȣtŭ акȣмŭ totŭ каналȣлŭ ла о лȣнцime de 75 mirлie (37 noште)!"

De ла ачеаstъ întîмпларе а трекȣtŭ акȣмŭ doĭ anĭ; каналȣлŭ de ла Stikton s'a fъкȣtŭ iapŭ навiгабiлŭ, dapŭ кȣ че преццŭ! Oamenĭĭ sîntŭ siлiцĭ съ intepцie кȣ ачеаstъ плантъ tepiбiлъ, о лȣптъ греа шi neînчetatъ. Fъръ intepȣпцie, мȣлте ваnoape каре къръцъ noмоале (Bagger), мергŭ în sȣsŭ шi în жоsŭ регȣлатŭ odatъ пе съптъмînъ ка съ taie nenȣмероаселе kaneteле шi гîтȣріле ачестеĭ грozaве Hydre вецетале. Аŭ алергаtŭ кеарŭ ла Eцiптŭ дȣпе Крокодiлĭ, кȣ каре аŭ врȣtŭ съ попȣлeze ачестŭ каналŭ ка съ nimiчeaskъ плантеле; dapŭ ачеаstъ черкаре n'a ресȣшitŭ; къчĭ odatъ Крокодiлiĭ s'аŭ mîнкаtŭ ȣnȣлŭ пе алtȣ фiиндŭ пе дрȣмŭ de ла Eцiптŭ ла Англiea шi алtъ datъ, дȣпе че аŭ ажȣnsŭ съпътошĭ în каналŭ, аŭ мȣpitŭ iapna de фригŭ, nefiindŭ обiчnȣiцĭ кȣ клима Мареĭ Бритaniче.

D. Topper, аmŭ zisŭ, а skъпаtŭ de nedeapsa жȣдекъtоpeaskъ, dapŭ n'a skъпаtŭ de nedeapsa oamenilopŭ de штiинцъ; къчĭ sочietatea ботаnikъ de Мареа Бритaniеĭ, а skimбаtŭ нȣмеле ачестеĭ планте грozaве шi ĭĭ а datŭ нȣмipea de *Toppераniea pestifera* (adekъ чiȣма, копiлȣлŭ лȣĭ Topper).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Обiчnȣipea anîмалелорŭ кȣ diвepseле mînкърĭ.

Este kȣnoskȣtŭ къ кеарŭ anîмалеле карnîвоаре (mînкъtoape de карне) noate съ fie обiчnȣite съ мънînче iapбъ шi fрȣkte. S. e. кîiнеле шi pisika sîntŭ de felȣлŭ лорŭ карnîвоаре, аноĭ

în domestiчipea, ії amȣ obiчnȣitȣ a mînka ші пîine, kaptofї ш. ч. л. Bestitȣлȣ *Moleschott* observa kъ nȣtpimîntȣлȣ a skimbatȣ nisika sълbatikъ în nisika noastpъ domestikъ, astȣ-фeлȣ kъ maцeлe nisiчeї domestiчe sîntȣ maї skȣpte de kîtȣ aчeлe aлe nisiчeї sълbatiчe (kъчї totȣ-d'aȣna ȣnȣ animaлȣ kapnivopȣ, ape maцeлe maї skȣpte de kîtȣ ȣnȣ animaлȣ epbivopȣ)

Чeva maї rpeȣ este d'a obiчnȣi animaлeлe epbivoape d'a se nȣtpi de kapne; dapȣ ші лa aчeasta pezȣшeшte omȣлȣ in sъfîpшitȣ. Дeжa *Omepȣ* pakontъ de kaї kape aȣ mînkatȣ kapne; apabiї în totȣ timnȣлȣ, detepъ kaiлopȣ лopȣ, лapte de kъmiлъ ші de oї; dapȣ taptapiї daȣ kaiлopȣ лopȣ ȣnȣ фeлȣ de nastpamъ de mînkape. „Жokeiȣлȣ“ eнглeзȣ, dъ kaлȣлȣї лȣї skȣmne ші aцepȣ, чiopbъ de kapne de mînkatȣ ші vinȣлȣ poшȣ (vinȣ de Porto) de bъȣtȣ. Bestitȣлȣ voiaџiopȣ *Marco Paulo* din sekȣлeлe mediade, pakontъ kъ în Asiea лîngъ Aden, ȣnde kълдȣpa este aшa de mape în kîtȣ niчї o iapbъ nȣ kpeшte ne kîmnȣ, akoлo oameniї daȣ kaiлopȣ, boiлopȣ ші kъmiлeї, neшte în лokȣлȣ epbeї de mînkatȣ. În Nopveџiea, Sveџiea ші Islanda ȣnde din kontpa фpirȣлȣ tepibiлȣ nȣ nepmite kîmnȣлȣї ka sъ skoaџъ iapbъ în abondinџъ. Akoлo oameniї daȣ viteлopȣ iapna, neшte ȣskatȣ de mînkape ші vaчeлopȣ npinde foapte bine aчeastъ mînkape, kъчї se îngpaшȣ ші daȣ mȣлtȣ лapte. Dapȣ *Miss Martinean* asigȣpъ kъ în *Fjordin* (Nopveџiea) vaчiлe npiimeskȣ iapna dpentȣ mînkape, kъnъџînї de neшte tъiatȣ în bȣkъџї ші amestekate kȣ baлirъ de kaї. Kîtȣ de bizapъ ni se nъpea aчestȣ peџimȣ aлȣ viteлopȣ, totȣ nȣ tpebȣe sъ ȣitъmȣ kъ deжa pomaniї antiчї aȣ avȣtȣ obiчeiȣ a nȣne neste mînkapea vaчiлopȣ, ші baлira de rъinъ. În Ost-Frisland îngpaшȣ viџeiї kȣ oȣъ kape ії daȣ de mînkape. Dapȣ în npivinџa kanpeлopȣ, e штiȣtȣ kъ s'a întîmnлatȣ de mȣлte opї kъ ȣnȣ џanȣ bъtpînȣ, aȣ fȣpatȣ ȣnȣ iedȣ tînъpȣ din kȣpte ші л'a mînkatȣ.

Лa oaie nȣ s'a vъzȣtȣ niчї odatъ aчeastъ pъtъчipe a rȣstȣлȣї лopȣ.

Din kontpa, лa nasъpiлe mînkъtoape de fpȣkte, s'a obsepvatȣ adese-opї kъ aȣ devenitȣ adevъpate nasъpe pъnitoape ші sîngepoasъ. Aшa s. e. se штie kъ nȣindȣ чine-va nainteа rъineлopȣ, ȣnȣ kȣibȣ kȣ vpъbiї tinepe; rъineлe mъnînkȣ aчeштї nȣї de vpъbiї viї, kȣ чea maї mape nofiъ. În Fpanчia, îngpaшȣ rъiniлe kȣ vepmї kape лe kpeskȣ în deosebite лokȣpї nȣmite *verminières*.

Kȣ toate aчestea e pemapkabiлȣ kъ foapte papȣ se obiчnȣeшte ȣnȣ animaлȣ epbivopȣ ka sъ mъnînчe sъnџe; din kontpa, toate aчeste animaлe aȣ ȣnȣ desrȣstȣ ші o rpoazъ kîndȣ vъdȣ sъnџe. Întp'adevъpȣ, aȣ o simџipe maї deлikatъ de kîtȣ ȣniї oamenї!

Tpȣfi.

Aчeastъ mînkape deлikatъ este foapte npeчioasъ ші foapte npeџȣitъ лa rȣpmanzї nobiлї, în kîtȣ a eшitȣ în Fpanчiea ȣnȣ npovepbȣ kape ziчe despne tinepї kape aȣ dъpîmatȣ kȣpîndȣ moшteni-pea nъpinteaskъ: kъ aȣ mînkatȣ moшiiлe nъpinџiлopȣ, în tpȣfi ші nȣtepniki. Kȣ toate aчestea, tpȣfiї nȣ sîntȣ aлtȣ ni-nikȣ de kîtȣ чiȣnepчї kape sîntȣ foape eftine în лȣme. În Istopiea Natȣpaлъ tpȣfiї sîntȣ kлasaџї în kлasa чiȣnepчiлopȣ. Dapȣ лa чiȣnepчї s'a întîmnлatȣ aчeea чe s'a întîmnлatȣ ші лa oamenї; adekъ ші oameniї sîntȣ toџї eraлї în Istopiea Natȣpaлъ, ne kîndȣ în лȣmea soчiaлъ s'a aшezatȣ defepinџї mapї întpe omȣ ші omȣ; asemenea ші întpe чiȣnepчї s'a aшezatȣ niшte noziџiȣnї soчiaлe foapte pemapkabiлe; чiȣnepчiї opdinapї sîntȣ „moжiчї“, ne kîndȣ tpȣfi sîntȣ apistokpaџiї чiȣnepчiлopȣ; чeї d'întîiȣ sîntȣ nentpȣ toatъ лȣmea; чeї d'aлdoiлea, nȣmaї nentpȣ nȣџinї aлeшї.

Sъ ne okȣnъmȣ akȣmȣ чeva, kȣ aчestȣ aptikoлȣ kȣлinapȣ deлiчiosȣ. Tpȣfiї, ka toate чeлeлaлte feлȣpї de чiȣnepчї sîntȣ fъkȣџї d'o sȣbstanџъ kъpnoasъ; seminџeлe лopȣ nȣ esȣ niчї odatъ în fopma de nȣлbepe; eлe se îmȣлџeskȣ npin deskomnoziџiȣne sȣb nъmîntȣ.

Koлoapea лopȣ e neargъ. Fopma лopȣ e nepeгȣлapъ semъnîndȣ чeva k'ȣnȣ rлobȣ; n'ape pъdъчinъ; mъpimea лopȣ vapieazъ de лa mъpimea ȣneї mazepe nînъ лa aчeea de doъ nȣmȣpї; ape o odoape tape dapȣ nлъkȣtъ ші naptikȣлapъ kape n'o rъsimȣ лa niчї o aлtъ snenъ de чiȣnepчї; asta a kontpibȣitȣ mȣлtȣ лa kъȣtapea ші npeџȣipea tpȣfiлopȣ.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Трȣfiĭ se гъseskȣ maĭ kȣ seamъ în пъdȣpĭ de stежарȣ ші de kastane; dapȣ maĭ kȣ seamъ sînt̄ȣ вeslite sпpe aчeasta пъdȣpĭ de *Perigord* in Фpanчiea. Аколо tpȣfiĭ se aflъ askȣnші în пъmintȣ, fiindȣ акопеpiцĭ kȣ 3 saȣ патpȣ цолȣpĭ de пъmîntȣ. Oamenii kaȣtъ dȣпe dinшii în difepite modȣpĭ, adekъ opĭ kъ kondȣkȣ поpчĭ în локȣpĭ ȣnde aȣ бънȣiaлъ kъ sîntȣ askȣnшĭ tpȣfiĭ аколо ші ȣnde поpкȣлȣ stъ ȣмблîndȣ ка sъ sапе kȣ вotȣлȣ sȣȣ în пъmîntȣ dȣпe tpȣfi (къчĭ ші поpкȣл este amatop de fpȣfi) аколо omȣлȣ kaȣtъ sȣб пъmintȣ ші гъseшte tpȣfiĭ; astъ metoadъ este чea maĭ siгȣpъ. Дap чepe o пpiвeгepe foapte mape asȣпpa поpкȣлȣĭ кapе, kȣ fȣpiea s'apȣnkъ пе aчeste чiȣпеpчĭ ші se întîmпlъ desȣ kъ вenefiчiȣлȣ къȣtъpeĭ dȣпe tpȣfi, pъmîne поpкȣлȣĭ dapȣ пȣ omȣлȣĭ кapе 'лȣ kondȣчe în пъdȣpe,

Къȣtape dȣпe tpȣfiĭ finĭ de Perigord

Metoda a doa a къȣta tpȣfiĭ aste пpin kîinĭ кapе s'îmвъцȣ de tinepeцea лopȣ ка sъ kaȣte tpȣfiĭ sȣб пъmintȣ. În 10—15 ziлe поate чine-ва sъ înвeцe ȣnȣ kîine ла aчestȣ meшteшагȣ. Sîntȣ în Фpanчiea niшte oamenĭ deoseвiцĭ кapе se o-

кѫпъ кѕ къѕtаре dѕпе tрѕfї; еї аѕ ѕпре ачеаstа пiште кїiпї deosебiцї їпвъцацї ла ачеstѕ skопѕ. (Алъtѕрata fiгѕрѫ презintъ ѕпѕ вiпъtорѕ dѕпе tрѕfї, кѕ кїiпеле лѕї).

Прецѕлѕ лорѕ а fъкѕtѕ къ аѕ черкаtѕ але їпѕлцї шi прiп пiште ашезъminte агрiколе арtifiчiале (truffiérs artificielles). Dарѕ вр'ѕпѕ асемъпаtѕ фолосѕ de ла ачеste ашезъminte, пѕ s'а възѕtѕ пiпъ акѕmѕ.

Кiпdѕ воеште чiпе-ва съ копсерве tрѕfїї кitѕ-ва timпѕ, tребѕе съ-ї кѫръце de пелеа лорѕ esteрiоаръ, съ-ї їпшiре пе ѕпѕ fiрѕ шi съ-ї ѕѕѕче їпtр'о соба. Dарѕ tрѕfїї перde аtѕпчї mѕлtѕ din mърiреа шi чева din парfѕmѕлѕ лорѕ. Ѕпiї пъstрezѕ tрѕfїї їп ѕпtѕ-de-леmпѕ; шi аsta este о metodъ бѕпъ de копсерваре.

Трѕfїї siпtѕ fоарtе пѕtрitiвї (хръпitорї) ка toцї-чеї-лалцї чiѕперчї; dарѕ sintѕ каmѕ греѕ de mistѕitѕ, maї кѕ seamъ кiпdѕ 'ї mъпiпкъ чiпе-ва речї. Апої аѕ шi о алtъ кѕаlitate кѕрiоасъ adeкъ репроdѕкѕ о парtе mаре а forцiлорѕ перdѕte їп кѕлtѕлѕ sексѕлѕї frѕmосѕ. Siпtѕ ѕпiї оаmепї каре siпt silіцї съ zik „воiпца е tаре dар карпеа е mоале." Ачештї оаmепї алергѕ dѕпе tрѕfї; daкъ кѕ фолосѕ саѕ пѕ? Ачеаstа п'о штimѕ; Аtit пѕmаї штim къ mѕлцї din чеї tiпeрї їmбъtрiпiцї каре вор съ se їпsоаре, алерг dѕпе чiѕкълаtъ шi dѕпе tрѕfї. О tristъ перспектiвъ пепtрѕ miроасе!

Траiѕлѕ апimaлелорѕ.

(Ѕрmаре.)

Лѕпѕлѕ de шi seamъпъ mѕлtѕ кѕ кїiпеле, dаръ е mаре diferiпцъ їпtре dїпшiї; кѫчї обiчеiѕрiле лорѕ siпtѕ diferite, ба їпкъ лѕпѕлѕ шi кїiпеле siпtѕ връжmашi їпtре dїпшiї; totѕ-d'аѕпа ѕпѕ лѕпѕ шi ѕпѕ кїiпе кiпdѕ se їпtiлпескѕ, fѫрѕ ѕпѕлѕ de алtѕлѕ, саѕ къ їпчепѕ а se лѕпta пiпъ ла mоарtе. Кiпdѕ лѕпѕлѕ бiрѕеште, dѕпе че оmоаръ пе кїiпе, 'лѕ mъпiпкъ, dаръ кiпdѕ кїiпеле бiрѕеште шi оmоаръ пе лѕпѕ, пѕ-лѕ mъпiпкъ; їп ачеаstъ лѕпtъ, лѕпѕлѕ аtакъ пе кїiпе ла гitѕ ѕпde-лѕ шi рѕпе, de ачееа їп ѕпеле локѕрї пъstорiї їпfъшоаръ гitѕлѕ кїiпiлорѕ лорѕ кѕ пiште кревате de ferѕ ѕпde siпtѕ бътѕtе кѕiе аskѕцitе.— Кitе оdаtъ se ѕпеskѕ maї mѕлцї лѕпї, ѕпѕлѕ їпаiпtеазъ ка съ-лѕ вазъ кїiпеле каре se шi репеde ла dїпsѕлѕ, апої їп minѕtѕлѕ ачеstа чеї-алцї лѕпї dаѕ пъвалъ ла dїпsѕлѕ шi-лѕ оmоаръ; astѕ-feлiѕ ѕрmеазъ лѕпiї кiпdѕ ворѕ съ аtаче боi, чербї, репї ш. ч. л. Кiпdѕ чеtе de лѕпї їmблъ їmпреѕпъ adiкъ їп попцї їпtѕпекоаsе, аtѕпчї ѕрлъ ръѕ, dаръ dѕпе че шi-аѕ їmпърцitѕ праda лорѕ, fiе-каре se реtраце їпапої, кѫчї апimaлеле siпцероаsе пѕ потѕ пiчї оdаtъ съ tръеаskъ їп sоviеtъцї. Кiпdѕ о чеаtъ de лѕпї їпtiлпеште пе дрѕmѕ вр'ѕпѕ рiѕ, аtѕпчї se їпшiръ ѕпѕлѕ dѕпе алtѕлѕ, цiпiпdѕ fiе-каре кѕ dinцiї коаda чеlѕї каре е їпаiпtеа лѕї, шi ачеаstа-ї fаче ка съ se апере de кѫрsѕлѕ челѕ репеde алѕ апеї.— Fiiпdѕ къ гitѕлѕ лѕпѕлѕї este fоарtе skѕрtѕ, de ачееа кiпdѕ ва елѕ съ se ѕitе ла о парtе, este silitѕ съ se їпtоаркъ кѕ totѕ корпѕл. Лѕпѕл este d'о fiре fоарtе siпцероасъ, ворачiѕ, maї кѕ seamъ este лакоmѕ dѕпе карпеа de оmѕ, аре о оdоаре fiпъ, окiї пътрѕпzъtорї; este infatiгабiлѕ zioa шi поапtеа їmблiпdѕ, dоарmе пѕцiпѕ, maї кѕ seamъ zioa, беа adese-орї, поаtе съ рътiie tреї паtрѕ zile пеmiпкаtѕ; dаръ fiiпdѕ fлъmiпdѕ пѕ se teme de пimiкѕ, аtѕпчї ese din пъdѕре ѕпde stъ maї обiчiпѕitѕ, iпtръ шi пiпъ ла локѕiпцеле оаmепiлорѕ шi оmоаръ орї-че їпtiлпеште пе дрѕmѕ; аltmiпtрелеа лѕпѕлѕ е frikосѕ; dѕпе арmаtе їmблъ чеtе de лѕпї карї desгроапъ пе морцї кѕ ѕпгiiле лорѕ шi-ї mъпiпкъ; кѫчї лѕпѕлѕ mъпiпкъ кѕ mаре пoftъ карпеа de оmѕ, прекѕmѕ аmѕ zisѕ maї sѕsѕ.— Лѕпѕлѕ este ѕѕпѕsѕ tѕрбърiї ка шi кїiпеле.— *Lupa* (лѕпоаiка) аре пiчiоаре maї лѕпцї шi maї sѕбцiрї de кitѕ лѕпѕлѕ, аltmintреlеа se асеаmъпъ їп tоаtе кѕ dїпsѕлѕ. Кiпdѕ maї mѕлцї лѕпї їmблъ dѕпъ о лѕпъ (прекѕmѕ о веdemѕ ла кїiпе) аtѕпчї se fаче їпtре лѕпї о лѕпtъ siпцероасъ; кiпdѕ вѫdѕ къ лѕпа префереазъ пе ѕпѕлѕ din еї, 'лѕ оmоаръ. О асеmeпеа бъtаiъ se ѕрmеазъ пiпъ se баtъmъ toцї шi adорmѕ, аtѕпчї лѕпа fѕце кѕ ачела пе каре-лѕ префеpъ шi se dѕкѕ amiпdої.— Лѕпе, пе fiе-каре апѕ, dѕпе о sарчiпъ de 63 de zile, fаtъ tреї пiпъ ла потъ

BCU Cluj / Central University Library Cluj

пȣї de лȣнї, din карї чеї maї мȣлцї sîntȣ de партеа бърбътеаskъ; лȣпа ле dъ цîцъ кîte-ва sъпътъmînї, пе ȣртъ ле adȣче карне de іепȣрї, de потîрнікї шчл.— În локȣлȣ челȣ maї askȣnsȣ din пъdȣре, лȣпа-шї креште пȣїї seї; кîte-ва лȣнї dȣпе че aȣ fostȣ înцъркацї, пȣїї îmблъ dȣпе лȣпъ каре пȣ învеteazъ de а-ї îngrіжі, îmблъ кȣ dînшії, ’ї dȣче ла апъ ка sъ беа, ’ї апъръ de вр’ȣнȣ atакȣ de връжmaшї.— Kîndȣ aȣ вîрstъ de шеase лȣнї, лȣпа-ї ласъ ка sъ se хръпеаskъ eї sінгȣрї.

Шакалȣлȣ saȣ *лȣпȣлȣ aȣрїȣ* аре о пеле галбенъ ка аȣрȣлȣ; еллȣ se гъсеште în Africa шї în Asia; еллȣ este о fiinцъ каре аре пропріетъціле кîінелȣї, лȣпȣлȣї, вȣлпеї шї кеарȣ а Іенеї; къчї аре fірea sînцероасъ а лȣпȣлȣї, impertinenцa кîінелȣї шї віклениа вȣлпеї. Елȣ ȣрлъ ка ȣнȣ лȣпȣ, латръ ка ȣнȣ кîіне шї îmблъ totȣ-d’aȣна în чете de ла 30—40, atакîndȣ віteле de прін граждȣрї, пасеріле de прін кȣрцї, апоі негъsindȣ d’алdе astea, atакъ чisme шї алте асеменеа лȣкрȣрї фъкute de пеле, фъръ шї мъпîнкъ toate; în ачесte церї, mорmîнтеле sîntȣ înконцїȣрate de spinї шї пъmîntȣлȣ е бътȣtȣ tape пе локȣріле ачestea, ка ачесте animaле fероче sъ пȣ поатъ desгропа пе морцї, къчї фъръ ачestea, шакалії se adȣнъ în чете, сапъ кȣ ȣнгііле пъmîнтȣлȣ de пе mормінте, skoцîndȣ kadaврeле (morцїї) пȣtрezite de мȣлtȣ, шї ле мъпîнкъ; de ачеea eї ȣрmeazъ армате de бътълії пентрȣ kadaврeле че se факȣ аколо; întокmaї ка корбії întре пасерї, аша шї шакалії întре mamifере sîntȣ animaлеле каре мъпîнкъ карнеа чеа maї грецоасъ шї пȣtрezitъ; шакалȣлȣ skoate ȣнȣ гласȣ че seamънъ кȣ алȣ ȣнȣї копілȣ, de ачеea eї sîntȣ шї foарte primeждiошї în църіле ȣnde se aфлъ, пентрȣ копії карї se înшеалъ прін гласȣлȣ лорȣ, крezîndȣ къ aȣdȣ гласȣ de копії, мергȣ ла dînшії, шї-шї гъсеskȣ moartea.

Вȣлпеа seamънъ пе d’о парте кȣ кîінеле шї пе de алta кȣ лȣпȣлȣ; diferindȣ de amîndoї прін капȣлȣ съȣ каре este maї mare în пропорціе кȣ корпȣлȣ, ȣрекіле maї skȣрte, коада maї mare шї maї пъроасъ; еа skoate шї ȣнȣ мірosȣ ȣрîtȣ, шї пȣ este în stare a fi învъцатъ ла nimікȣ кіарȣ кîndȣ о прінде чіне-ва de tînъръ (пе кîndȣ кіарȣ лȣпȣлȣ tînърȣ este în stare d’a fi învъцatȣ ла чева); шї este atîtȣ de sълбatікъ, în кîtȣ кîndȣ se simte de вр’ȣнȣ пічіорȣ прінсъ în вр’о кȣрсъ, ’шї tae пічіорȣлȣ кȣ dînцii ка sъ skape. Вȣлпеа este връжmашȣлȣ челȣ maї грозavȣ алȣ пасерілорȣ de прін кȣрцї; dаръ ’ї плаче шї mieii, оіле, лаптеле, брînza шї stрȣгȣрії; спре а-шї прокȣра toate ачestea, вȣлпеа întреbȣінцеазъ felȣрimї de віклеnii. S. e. кîndȣ кîntареа кокошȣлȣї о înштiinцеазъ ка în вечінъtate se aфлъ пасерї domestiче, еа îнчепе а-шї фаче ȣнȣ кȣїбȣ (sȣбtерапȣ) în вечінъtатеа ачестȣї локȣ ȣnde aштеаптъ лініштitъ ноаптеа saȣ dimineaцa ка sъ поатъ intра în кȣртеа пасерілорȣ. Kîndȣ гъсеште mȣлte пасерї, ле sȣгрȣмъ îndатъ пе toate, мъпîнкъ din еле кîtȣ поате шї restȣлȣ-лȣ dȣче ла diferite локȣрї ȣnde-лȣ askȣnde; орї кîtȣ de mȣлtȣ sъ аїбъ, totȣ пȣ se ласъ d’a къȣtа спре а гъsi о прadъ поъ. Kîndȣ гъсеште пасерї прінсе în вр’о кȣрсъ, se гръбеште але mînka. пînъ sъ пȣ віїъ вînъtорȣлȣ. Kîndȣ întîлнеште ȣнȣ stȣпȣ de албіне, ’лȣ atакъ ка sъ мъпîнче mierea, шї пȣ-ї пасъ nimікȣ dакъ *мȣлцime* de албіне se пȣне пе dînsa акоперindȣ-о кȣ мȣшкътȣріле лорȣ отръвite; însъ кîndȣ веde къ о преа sȣпъръ, атȣнчї se тъвълеште жосȣ, sdробindȣ-ле кȣ греȣтatea корпȣлȣї съȣ, пе ȣртъ еаръ revine ла stȣпȣ ка sъ мъпîнче mierea. Kîndȣ доъ вȣлпї întîлneskȣ пе вр’ȣнȣ іепȣре, atȣнчї ȣna imiteazъ гласȣлȣ копоіȣлȣї, пе кîndȣ чеа-лалтъ se askȣnde пе дрȣмȣлȣ пе ȣnde іепȣреле fȣгъторіȣ trевȣе sъ treaкъ; апоі dȣпе че прindȣ іепȣреле, ’лȣ îmпартȣ amîndoъ; алтъ datъ еаръ, вȣлпеа se кȣлкъ жосȣ, фъкîndȣ-se ка moартъ, кȣ skопȣ ка sъ віїъ ла dînsa алте animaле карніворе maї slaбe de кîtȣ dînsa спре а mînka kadaврȣлȣ eї, апоі еа възîndȣ къ s’а апропіатȣ, îndатъ se skoaлъ, ле прinde шї ле мъпîнкъ. Kîndȣ din локȣлȣ ȣnde е askȣnsъ а алергатȣ dȣпе вр’ȣнȣ animaлȣ trекъторȣ шї пȣ-лȣ а пȣtȣtȣ прinde, fiindȣ къ sълtареа eї n’а fostȣ potрівitъ кȣ distanцa animaлȣлȣї, atȣнчї dȣпе че а trекȣtȣ animaлȣл, se пȣне еаръшї în позіціȣнеа sa чеа d’întîіȣ шї îнчепе а фаче ніште esерsiцii în sълtȣрї ка sъ пȣ maї факъ алтъ datъ asemenea грешеле, шї пȣ se ласъ d’a ачеле кȣріоase esерчіцii пînъ пȣ isбȣteште; еа аре ȣнȣ somnȣ аша de профȣndȣ, în кîtȣ поате чіне-ва sъ se апропіе de dînsa кîndȣ doarme фъръ sъ se skoaле, de ачеea, ка sъ пȣ і se întîmпле чева dормindȣ, înainte

BCU Cluj / Central University Library Cluj

d'a se кȣлка face черчеtърĭ локале ка sъ fie maĭ sigȣръ.— Вȣлпеа (femeла) fatъ în fie-каре anȣ̆ ла Марtie saȣ̆ Апріле 4–5 пȣĭ; ea însъ прегъtеште maĭ din nainte ȣnȣ̆ кȣĭбȣ̆ pentрȣ dînшiĭ; кîndȣ̆ e ворцоаsъ saȣ̆ dȣпе facере, nȣ maĭ ese din кȣĭбȣлȣ̆ sъȣ̆ de кîtȣ̆ nȣmaĭ sпре а-шĭ къȣta nȣtрimîntȣ̆ pentрȣ ea шi пȣiĭ eĭ; кîndȣ̆ intрîndȣ̆ în кȣĭбȣ̆, веde къ e чева depanцiatȣ̆ шi бънȣindȣ̆ къ а fostȣ̆ чіне-ва, îndatъ 'шĭ iea пȣiĭ шi-ĭ пȣне ла ȣnȣ̆ алtȣ̆ локȣ̆; în ачеstȣ̆ кȣĭбȣ̆ se гъseskȣ̆ treĭ apaptamente, ȣпȣлȣ̆ de локȣitȣ̆, алtȣлȣ̆ pentрȣ провisiȣне шi алȣ̆ treilea ка ȣпȣ̆ feliȣ̆ de prіватъ (îmблъtoape) pentрȣ гȣноiȣ̆. Вȣлпеа tръеште 13 пînъ ла 14 anĭ; ea se aflъ în toate клімеле пъmînteштĭ; блана sa e foapte къȣtatъ.

Iena se гъseште maĭ în toate клімеле калde але Asieĭ шi але Afрічеĭ; пе din afаръ seamъnъ mȣлtȣ̆ кȣ лȣпȣлȣ̆, însъ кoрпȣлȣ̆ Ieneĭ e maĭ skȣrtȣ̆ шi maĭ stрînsȣ̆; okiĭ sъĭ stрълȣческȣ̆ în întȣнерекȣ̆ шi ea веde maĭ віне ноаптеа de кîtȣ̆ ziоа; коloареа пелеĭ sале este чепȣшie, пічіоареле de d'îndъртȣ̆ sîntȣ̆ maĭ лȣнцĭ de кîtȣ̆ челе de dinainte.— Ачеstȣ̆ animaлȣ̆ e foapte sълватікȣ̆, лоkȣindȣ̆ totȣ̆-d'aȣna sinгȣрȣ̆ прін кръпътȣріле stîнчелорȣ̆ шi прін пештеріле de прін mȣнцĭ. Fірea sa este feрoче шi foapte sînцeроаsъ, atakîndȣ̆ пе omȣ̆ шi пе animaле; кîte odatъ sпаpце ноаптеа порціле граждȣрілорȣ̆ шi кошърілорȣ̆ шi пръпъdеште віtеле че se aflъ аколо.— Гласȣлȣ̆ eĭ seamъnъ кȣ оftъріле ȣnȣĭ omȣ̆, saȣ̆ maĭ віне кȣ sȣгiцъріле omȣлȣĭ.— Iena se апъръ контра леȣлȣĭ, nȣ se teme de tiгрȣ шi de панtеръ. Кîndȣ̆ nȣ гъseште прадъ віъ, se mълцȣmеште шi кȣ кapnea moaptъ, апоĭ odoapea sa este atîtȣ̆ de tape în кîtȣ̆ simte ȣnȣ̆ лȣкрȣ mортȣ̆ foapte de depapte; nічĭ морціĭ îngроnaцĭ nȣ skaпъ din гȣра eĭ, къчĭ Iena 'ĭ desгроаnъ кȣ пічіоареле шi-ĭ mъnînкъ.

(Ва ȣрmа.)

Комȣnікаціȣnĭ sчientifiче mічĭ.

Планtа sпȣргȣtoape a zidȣрілорȣ̆.

Este în India ȣnȣ̆ арворȣ̆ пȣmitȣ̆ Рараува каре креште din sine, апоĭ ȣnde se араtъ, stрікъ кеаръ kase mарĭ. Къчĭ ръdъчінеле sале de sȣбtȣ̆ пъmîntȣ̆ sъ вагъ кеаръ întре кръпътȣріле къръmizелорȣ̆, ле îngъreskȣ̆ шi ȣрmеазъ о пресiȣне (апъsape) аша de mаре asȣпра temeліеĭ kaselорȣ̆, în кîtȣ̆ ле dърîmъ. Toatъ лȣmеа аре în Indieа ȣnȣ̆ mаре респектȣ̆ pentрȣ ачеstȣ̆ арворȣ̆. Nічĭ ȣnȣ̆ креştinȣ̆ nічĭ ȣnȣ̆ maxometanȣ̆, nічĭ ȣnȣ̆ Hindu nȣ ва tъiа ȣnȣ̆ asemenea арворȣ̆. De ачееа, se веde adese-орĭ în Indieа раmȣрĭ ачеstоĭ арворȣ̆ eшindȣ̆ din пъреціĭ kaselорȣ̆ каре ле а dърîmatȣ̆. Колонелȣлȣ̆ Sleemen ziче: Nȣ e de mірарe къ прежȣdikata a konsaкратȣ̆ ачеstȣ̆ арворȣ̆ delikatȣ̆ debinitъцiлорȣ̆; къчĭ toate лȣкръріле оаmеnilорȣ̆, челе maĭ statopniче: kase, палате, tȣрнȣрĭ, temple ш. ч л.; toate ачесте moнȣmente пласtiче, se nimічеskȣ̆ 'naintea ачеstоĭ арворȣ̆ каре, кȣ timпȣ, ле dърîmъ toate. În triȣmfȣ̆ елȣ̆ se sȣе песте пȣлвереа рȣinелорȣ̆ шi аколо елȣ̆ desвоалъ mагніфіченца фрȣнzелорȣ̆ sале верzĭ шi sȣкȣленtе (zemoase). Întр'adевъръ nȣ este о алtъ планtъ каре араtъ întр'ȣnȣ̆ modȣ̆ maĭ палпавілȣ̆, кȣmȣ̆ лȣкръріле оаmеnілорȣ̆ sîntȣ̆ mічĭ шi nimікȣ̆ naintea креаціȣnілорȣ̆ naтȣреĭ!

Арворȣлȣ̆ ачеsta este sакрȣ în toatъ Indiea.— Кîndȣ̆ ȣnȣ̆ Hindȣ ва sъ facъ ȣnȣ̆ жȣрътîntȣ̆, iea în mînъ о фрȣnzъ de ачеstȣ̆ арворȣ̆, о zdровеште шi se роагъ ла Dȣmnezeȣ̆, zikîndȣ̆: dакъ елȣ̆ ziче mінчіȣnъ atȣнчĭ sъ fie елȣ̆ zdровітȣ̆ кȣmȣ̆ e sdровітъ ачеастъ фрȣnzъ în mîna лȣĭ шi прекȣmȣ̆ ачеstȣ̆ арворȣ̆ dърîmъ kaselе, аша шi neamȣлȣ̆ лȣĭ sъ fie dърîmatȣ̆.

Mȣzіка прін електрічitatea.

Ȣnȣ̆ D. Leon Humar (ȣнгȣрȣ̆) а datȣ̆ deȣnъzi în teatрȣ націоналȣ̆ de ла Брȣкселȣ̆, ȣnȣ̆ кончертȣ̆ прін fірĭ електрічĭ каре 'ĭ а пȣsȣ̆ în комȣnікаціȣне кȣ чінчĭ клавірȣрĭ. Dарȣ̆ ватеріеа електрікъ прін каре а пȣsȣ̆ ачештĭ fірĭ în mішкаре, s'a aflatȣ̆ întр'о odaie вечinatъ; astȣ̆-felȣ̆, пȣблікȣлȣ̆ невъzîndȣ̆ ачеастъ каȣzъ, a ръmasȣ̆ în mірарe aȣzindȣ̆ чінчĭ піанȣрĭ sкоцîndȣ̆ sȣнете арmоніоаsе fъръ sъ вазъ вр'о mînъ de aptistȣ̆ ка sъ ле жоаче.

Tіпъритȣ̆ în Tіпографіа Колеціȣлȣĭ Sf. Saва.